

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5. uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Svinčeni podplati.

Eno leto bo kmalo minilo, odkar je ministrski predsednik izrekel v državnem zboru mnenje naše vlade, da je komisarijat na Hrvaškem tako važna zadeva, da bi avstrijska vlada lahko prišla v položaj, da bi to dejstvo ne smatrala kot notranjo zadevo ogrske državne polovice. Eno leto bo minilo, kar je avstrijska poslanska zbornica soglasno izrekla željo, da se komisarijat preikomogoče odpravi. Med tem časom so zborovale delegacije.

Nekateri delegati so komisarijat naravnost obsojali, odobrali ga ni nihče, tudi osrednja vlada ne. Na spomlad se snidejo delegacije vnovič. Kraljevski komisar je sicer šel na dopust iz zdravstvenih ozirih, odstavljen pa še ni, in nevarnost, da zopet „ozdravi“ in se vrne v Zagreb, še ni odstranjena. In ravno sedaj izjavlja vodilni dunajski list, ki ima najtesnejše zveze z zunanjim ministerstvom, da grof Berchtold komisarijata ne odobrava, da pa nima moči ga odstraniti.

Ko sta Deak in Beust razkosala častljivo staro Avstrijo na dva dela in ji dala dve imeni, imela sta namen, razdeliti poprej izključno nemško vladno v dva dela: v nemško tostran Litve in ogrsko onstran Litve. Nemci so dobili nalog, tiščati k tlom Čehe, Poljake in Slovence, Ogrji pa pritiskati k steni Slovake, Srbe in Rumune. Nemci so skušali Slovane najpoprej razcepiti in so dali Poljakom avtonomijo. Na Ogrskem pa je vladalo slejkoprej plemstvo, enostransko, brezobzirno, kakor tiči to plemstvu v krvi. V Avstriji je vladala nemška birokracija. Nemški liberalizem nam je dal v drugi polovici šestega desetletja preteklega veka mnogo lepih, po svobodi dišečih zakonov. Vsem tem zakonom je nataknila nemška birokracija tam, kjer bi prišli Slovanom v korist — voščen nos. Pri zakonu je namreč glavna stvar, kako se izvršuje. In tako smo doživeli, da imamo v zakonjeno svobodo tiska za celo državo. Ali še danes ni možno tiskati v Ljubljani marsikaj, kar se sme tiskati v Gradcu

in na Dunaju. Kljub temu pa kažejo v zadnjih desetletjih vsa slovanska plemena, seveda v prvi vrsti Cehi, čudovit duševni in gmotni pokret navzgor. Mažarska rasa peša celo fizično, tako da se izrede za pristne Mažarke in dajejo potem Ogrom v zakon. In tudi avstrijsko nemštvo vsaj ne napreduje.

Za vsakega resnega politika je danes jasno, da nemška in mažarska rasa nimata moči, trajno podjarmiti ali asimilirati avstrijske Slovane in Rumune. Že zaradi tega je načelo dualizma ponesrečeno.

Dualizem pa je tudi zelo oslabil moč naše države na zunaj.

Vsled tega razdrapanega državnega prava imamo danes dva državna zbora, dve delegaciji, 17 deželnih zborov, avtonomno Hrvatsko, anektirano Bosno, dvoje državnih ministrstev in tri skupne državne ministre. Vse to pa izredno pospešuje zakulisne boje. Zaraditega vidimo, da se danes povišuje vojni minister v sedma nebesa, jutri pa vrže med staro šaro, šef generalnega štaba je danes mož evropskega imena, jutri pa izgine kot nevednež. In celo minister za zunanje zadeve toži, da je minister brez moči, ki ne more niti odpraviti Cuvaja.

Grof Aerial je obljubil Srbom olajšanje pri uvozu živine v Avstrijo, ali ko je hotel obljubo izpolniti, se je izkazalo, da za to ni imel moči. Vsled tega vlada v ukrepih naše vlade taka neodločnost, taka nedoslednost, taka nervoznost.

V delegacijah je izjavil grof Berchtold, da smo za mir, pa ne za mir za vsako ceno, da pa hočemo zastaviti za to načelo vse svoje sile. V čem pa obstoja to načelo, ne ve nihče, morda celo grof Berchtold sam ne. Ali obstoji to načelo v tem, da se prepreči prevelika moč Srbije, bodisi v Sandžaku, bodisi v Albaniji, ali v razmerju do Črne gore, tega nikdar ne izvemo, čutimo pa, da se včasih preključujejo popoldne ukazi, ki se zjutraj izdajajo.

In tako se na svetu vse maščuje in tako je zgodovina včasih tudi hudomušna.

Pred petdesetimi leti je tarna Kaiserfeld, ki je še veroval na čudotvorno moč nemštva v dualizmu, da smo Slovani svinčeni podplati za nemško politiko v Avstriji.

Skozi celih 50 let je divjala in vladala na Ogrskem mažarska gentry, v Avstriji pa nemška birokracija.

In danes toži mažarski minister zunanjih zadev, da je minister brez moči, da so naše državnopravne razmere tako razorane, da ima popolnoma vezane roke. Te državnopravne razmere so naš dualizem z načelom, da naj pri nas vlada Nemec, na Ogrskem pa Mažar; to je struja, v katero so se vpregale skozi pol stoletja vse državne sile, vsa državna sredstva.

V vodilnem nemškem dunajskem listu, ki že od nekdaj nekoliko bolj sramežljivo upravlja vladne posle, smo večkrat brali, da so Jugoslovani ljudje, ki se ne brijejo in ne češejo, ki nosijo srajco čez pas in se vsekavajo v pest. Skozi desetletja in desetletja smo morali prenašati to nemško nadutost. Bulgarom so k večjemu priznali, da so pridni vrtnarji, Srbi pa gosji pastirji.

Ali bulgarski in srbski oficirji, ki se niso šolali na Nemškem, ampak na Ruskem, Laškem in Francoskem, ki niso kupovali svojih pušk pri Kruppu ampak pri Creuzotu, so napravili konec tej švabski megalomaniji. Ti jugoslovanski oficirji so tudi prodrli mreno na oči naših vladnih krogov. In sedaj izjavlja naš minister, da so naše državnopravne razmere svinčeni podplati na njegovih petah. In v tistem listu, ki je skozi desetletja razlagal inferjornost jugoslovanske rase, smo brali čudovito priznanje: „Auch das größte Genie kann nicht gleichzeitig die Südslawen im Innlande unterdrücken und im Auslande an sich heranziehen.“ To je dragoceno priznanje. Do uresničenja tega priznanja je sicer še dolga pot. Ali nekaj pa vendarle pomeni.

PODLISTEK.

Zimska slika s planin.

Na visoki planini se razprostira Korenjakovo posestvo, eno izmed mnogih enakih, ki jih nahajamo tako čestokrat na solčnih obronkih naših planin. Leži v oni višini, v kateri ne najdemo več obsežnih zelenih gozdov. Le tuintam opazimo večjo ali manjšo skupino trdih mecesnov, ki mečejo svoje prozorne in tanke sence na travnike, kateri obdajajo Korenjakovino. Mnogo, mnogo let je že moralo preteči, odkar so se predniki sedanjih Korenjakov naselili v tej divni in divji višini. Hiša, hlev in skedenj, vse je postavljeno z lesom ter kaže ono barvo in preperelost starosti kakor sivo skalovje v ozadju, tako da se od daleč komaj da razločevati od ozadja.

Huda zima je. Že več dni sneži neprenehoma; kmalu je edina steza, ki vodi iz več ur oddaljene vasi v dolini tu sem, z visokim snegom zametena in nehodna. Bel, leden zid strjenega snega obdaja ter odklepa od dne do dne ožje mirna in samotna poslopja; od hiše do skednja in hleva so napravili v snegu ozek prekop, ki izgleda kakor kak globok rov; vedno ga morajo zopet iz nova izmetavati in popravljati, ker ga močni sneženi zameti prete zasuti.

Pa poglejmo sedaj v notranje prostore lesene hiše. Ni mnogoštevilna družina, ki biva pod to borno streho — sedaj so ravno vsi zbrani v glavni sobi. Ob statvah najprimitivnejše vrste zagledamo

kmeta Korenjaka; izdeluje nevaljano sukno za potrebe svoje družine. Njegov brat, orjaška postava z leseno nogo, struži iz plošč trdega ruševjega lesa krožnike in skledice, ob njegovi strani pa se že vadi majhen deček v izrezlivanju lesenih žlic. Odraslo dekle z orujavelimi lici in od starosti upognjena stara mati predeta pridno in urno na preslici. Vse je pri delu; samo ena oseba v sobi se ne gane — na borni postelji tam v kotu sobe leži in hira smrtnevarno bolna žena Korenjakova. Le redkokdaj, a vedno bolj tiho in tiho začne bolešno ihteti in hropsti; nihče je ne čuje razen njenega moža; temu pa sega globoko v krvaveče srce.

Zunaj tuli in divja strašen vihar. Zdaj zabučti v dimniku in nasiplje celo kopo snega na ognjišče; potem zopet se zaleti z vso močjo v vrata in okna, da se strese vsa hiša in nanese v sobo vse polno tankega in drobnega sneženega prahu skoz sicer nevidne razpokline, špranje in luknje v leseni steni.

Med tem se je stemnilo in napočil je dolgi večer. Vse delo počiva zdaj v sobi; stara mati se odpravi v kuhinjo, da pripravi večerjo; njena hči je šla v hlev krmit živino; oba moža pa z lopatami v roki stopita pred hišo in skrbita, da sneženi zameti ne zasujejo izhoda iz hiše. Majhen deček pa si je s svojima prijateljima, s psom in z mačko poiskal gorek prostorček za pečjo, kjer kmalu vse tri objame sladko spanje.

Po večerji zaukaže Korenjak svoji sestri, naj pogasi ogenj na ognjišču v kuhinji in peči v sobi, še enkrat pogleda mило na svojo bolno ženo, za-

grne se v plašč ter izgine v temno in črno noč katere ne razsvetljuje nobena luna, nobena zvezda. Nikdo ga od te poti ne zadržuje, dasi vsak ve, da bo morebiti njegova zadnja; tudi mati mu ne brani, saj je tudi ona že v svojem življenju nekaj sličnega doživela.

Leno in počasi poteka čas. Babica šteje vsako minuto; ona ne more in noče zaspati. Kadar se zaletava vihar prav divje in silno v hišo, tedaj bojzljivo začne sklepati roke, njene ustnice pa mrmrljajo pobožno molitev, medtem ko se njene oči zaupljivo ozirajo na majhen oltar v kotu sobe, kjer brli lučica pred podobo matere božje. Potem pa se zopet srepo ozira na bolno ženo svojega sina, katere obličje že otemnuje senca bližajoče se smrti.

Že je pretekla dolga noč; že se je zdramilo; opoldne je že in Korenjakov brat na strmi pečini, kamor je le z velikim trudom splezal s svojo leseno nogo, še vedno zaman čaka odgovora na svoje klice, ki se razlegajo daleč doli v dolino. Naposled vendar zapazi v neskončnem sneženem morju črno, pomikajočo se piko, ki prihaja vedno bliže in ki postaja vedno razločnejša. Kmalu spozna dolgo in nestrpno pričakovanega svojega brata Korenjaka. Brez sape, do smrti izmučen pririje se ta skozi visoke snežene zamete do hiše. Toda njegova nevarna pot v dolino v vas je bila zaman: že je bila njegova žena med tem svoje oči za vedno zatisnila.

Naslednji dan počiva vse sicer običajno delo v hiši. Pod streho pred skednjem siesa Korenjak

lodvoru je izstopil, in ko je šel proti izhodu, ga je Kunschak ustrelil od zadaj v glavo. Schuhmeier je dvignil roko, padel in bil hipno mrtev. Morilec je zaklical: „To je moje maščevanje“ ter se ni hotel pustiti prijeti. Ko ga je zaslial policijski nadkomisar Čeh, je ravnodušno priznal, da je imel že dolgo namen umoriti Schuhmeierja in da ga je zalezoval. Vzrok je baje ta, da radi socialno-demokratske stranke ni dobil nikjer dela. Umorjeni je bil rojen leta 1864. na Dunaju. Izučil se je knjigoveštva in se z vso onemo posvetil strokovnemu gibanju. Neumorno se je učil ter postal tako eden najsimpatičnejših dunajskih mož. Njegovo temeljito znanje, njegova ostra in odločna beseda, združena s svežim humorjem in ironijo ter retorika njegovega govora, ga je dvignilo visoko nad nivo navadnega parlamentarca. Krščanskim socialcem je bil trn v peti, ker je brezobzirno razkrival njih lumparije. Tako je znano, da je strmoglavil prejšnjega dunajskega župana Neumayrja, ko ga je v javni seji imenoval „Schandfleck“. Istotako je bil umorjeni Schuhmeier znan kot vnet branitelj vojakov. Neusmiljeno je zasledoval vsako trpinčenje in ko mu je l. 1907. nasprotoval domobranski minister Latscher, ga je v javni seji spravil do tega, da je demisioniral. Morilec P. Kunschak je brat dež. poslanca Leopolda Kunschaka, znanega voditelja krščansko-socialnih delavcev. Načrt umora je imel že dolgo pripravljen ter ga je izvršil na uprav bestialen način. Od zadaj se je približal Schuhmeierju ter oddal strel iz broving-pistoletke tik glave. Celo krogljo je razrezal na več kosov, tako da se je ista v glavi razletela ter povzročila sigurno smrt.

Velika železniška nesreča. Dne 12. t. m. zvečer ob pol 8. se je dogodila ne daleč od postaje Sava ob južni železnici, kjer se izliva potok Pasjek v Savo, velika železniška nesreča. Poštni vlak št. 76 je na tem mestu zadel ob veliko skalo, ki se je odrgala s hriba ter padla na tir. Strojvodja Josip Kaš je imel še toliko prisotnosti duha, da je začel ob pravem času vlak zavirati, s čemur je preprečil velikansko nesrečo, ker bi bil sicer nedvomno ves poštni vlak razbit. Ko je navzlic temu lokomotiva zadela ob skalo, je lokomotiva skočila z enega tira na drugi tir in sicer v tovorni vlak, ki je ravno v tem času vozil mimo. Lokomotiva poštnega vlaka je pretrgala tovorni vlak. Šest vozov tovornega vlaka se je po strmem bregu prevrnilo proti Savi, dočim je ostalo kakih 11 vozov prevrnjenih na železniškem tiru. Lokomotiva in službeni voz poštnega vlaka sta bila skoraj popolnoma razbita. Strojvodja poštnega vlaka, Jožef Kaš, je ostal na stroju do zadnjega trenutka. Kosci razbite lokomotive so ga nevarno ranili na glavi, mu strgali čreva ter ga nevarno pritisnili na prsni. Kurjač Šibret se je samo s tem rešil, da se je na odvodni cevi za vodo dvignil kvišku. Pasažirji poštnega vlaka niso drugega čutili kot mal sunek. Učinek je bil grozen. Pragi so bili sto metrov v daljavi prelomljeni kakor vžigalice. Čez dvajset osij leži na tiru zvutih kakor žica. Razbiti vozovi leže deloma na tiru, deloma na bregu Save. Okoli pol 11. se je pripeljal dunajski brzovlak št. 3, v katerem se je vozil tudi nadvojvoda Karel Štefan. Ker je bil železniški tir zaprt, so morali potniki prestopiti. Tudi nadvojvoda Karel je moral iz svojega salonskega voza prestopiti v spalni voz. Ko je prestopal, je nosil v naročju svojega dve- do triletnega otroka, ki ga ni hotel nikomur izročiti. Stiskal ga je k sebi, da bi ne videl grozne nesreče. Škoda je zelo velika in se danes še ne more popolnoma dognati. — Kakor se poroča je strojvodja že umrl.

Dohodki avstrijskih prebivalcev. Finančno ministrstvo je objavilo uspehe priredbe osebne dohodarine v l. 1910, ki so jako zanimivi. Od 28 milijonov 321.088 prebivalcev, ki jih je štela tostranska državna polovica koncem leta 1910, je bilo 1.304.755 podvrženih dohodnini, to je 462%, torej je toliko oseb imelo več nego 1200 K dohodkov. Od teh davkoplačevalcev je imelo dohodkov:

1.200	2.000	—	725.441	oseb
2.000	4.000	—	376.546	„
4.000	6.000	—	100.831	„
6.000	10.000	—	59.028	„
10.000	15.000	—	20.199	„
15.000	20.000	—	8.258	„
20.000	40.000	—	9.604	„
40.000	60.000	—	2.539	„
60.000	80.000	—	1.099	„
80.000	100.000	—	591	„
100.000	200.000	—	985	„
200.000	300.000	—	226	„
300.000	400.000	—	98	„
400.000	500.000	—	57	„
500.000	600.000	—	24	„
600.000	700.000	—	19	„
700.000	800.000	—	13	„
800.000	900.000	—	12	„
900.000	1.000.000	—	12	„
1.000.000	1.500.000	—	18	„
1.500.000	2.000.000	—	9	„
2.000.000	3.000.000	—	3	„
3.000.000	4.000.000	—	3	„
4.000.000	5.000.000	—	3	„
25.680.040			1	„

Bilo je torej v celi Avstriji 37 oseb, ki so imele čez en milijon kron letnega dohodka in 1483 oseb z letnimi dohodki čez 100.000 K.

Če računamo po podatkih ljudskega štetja, da si četrtina avstrijskega prebivalstva, to je nad 7.300.000 ljudi služi kruha, so podatki gorajšnje tabele naravnost žalostni. Nič manj kot 6.000.000 ljudi, ali nad $\frac{1}{5}$ oseb služujočih nima niti 1200 K letnih dohodkov, na drugi strani pa vtakne 49 oseb vsako leto 111 milijonov v svoje žepe. „S.“

Družinska zaloigra. Pred nekaj dnevi so našli v pliberški okolici na Koroškem kmetico Matildo Kotnikovo mrtvo v svoji spalnici. Dognali so na nji lahke telesne poškodbe, zdravniki pa so konstatirali, da je umrla za otrpnenjem srca. Kotnika je smrt žene in sum, da je njeno smrt on sam zakrivil, tako užalostilo, da je hodil kot umobolen okrog hiše več dni, ne da bi kaj jedel. Čez tri dni so ga našli mrtvega. Sumijo da se je zastupil.

Sokolstvo.

Občni zbor G. S. Ž. se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. ob 2. uri popoldne v prostorih „Sokola“ v Kranju, pri katerem so bila zastopana vsa v župi včlanjena društva. Starosta brat Matija Marinček pozdravi navzoče zastopnike društev in v vnešenih besedah bodri k pravemu sokolskemu delu. Nato podasta br. tajnik Josip Cvar in br. blagajnik Ivan Valenčič svoja poročila, katera vzame občni zbor v vednost. Br. A. Nadilo poroča v imenu pregledovalcev računov, da je pregledal blagajnične knjige in našel iste v popolnem redu. Br. načelnik Evgen Sajovic poroča o župnem strokovnem delovanju, o nastopih in izletih, s posebnim ozirom na blejski zlet. Pri nato vršilih se volitvah izvoljeni so bili v predsedstvo soglasno in z vzklikom: starosta brat Matija Marinček iz Trziča; I. podstarosta br. Franc Dolenc iz Škofje Loke; II. podstarosta br. Rudolf Oswald iz Jesenic; III. podstarosta br. Janko Sajovic iz Kranja; tajnik br. Josip Cvar iz Kranja; načelnik brat Evgen Sajovic iz Kranja; blagajnik br. Ivan Valenčič iz Kranja; predsednik izobr. odseka br. dr. Josip Kušar v Kranju; zapisnikar br. dr. Janko Leskovec v Kranju; I. podnačelnik br. Fran Ažman v Kranju; II. podnačelnik br. Silvester Boštele na Jesenicah; župni nadzorstveni poročevalec br. Franc Benedik iz Kranja; namestniki br. Alojzij Lazar, br. Zvonko Kozina in br. Ivan Volčič iz Kranja; pregledovalci računov br. A. Nadilo iz Škofje Loke, br. F. Dolžan iz Radovljice in br. J. Ravnik iz Jesenic. Župni prispevek se določi na K 1.20 od vsakega člana. Sklene se dalje, da se morajo v župi včlanjena društva posluževati tiskovin, katere bode založila župa, ter da se vrši v proslavo 50-letnice „Sokolska akademija“ začetkom aprila t. l., pri kateri bodo sodelovala vsa v župi včlanjena društva.

II. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani.

Slovenci! Z 1. januarjem smo stopili v jubilejno sokolsko leto. Ne pozabimo, kake važnosti je za naš narod in celo naše kulturno življenje, da vredno proslavimo 50letnico Sokolstva. Težji veliki proslavi ne morejo biti posvečeni samo trije dnevi — ne, celo leto. Zato pa je treba stopiti v novo leto s sklepom, da se bomo zavedali naših svetih dolžnosti. Naša skrb bodi, da začuti slehern človek, ki je kri naše krvi — da obhaja slovensko Sokolstvo velik praznik. Večeri, ki jih prirede naša sokolska društva, naj ne izzvene na prazno, ampak naj se skrbi za to, da se na njih pokaže naša resna volja, da damo l. 1913. značaj sokolskega jubilejnega leta. V tem smislu naj se giblje poslej vse naše društveno življenje v telovadnici in izven njih. Prepozno bi bilo, ako bi hoteli tik pred sokolskimi slavnostmi zbirati svoje sile. Ne, stopiti moramo v sokolske dni pripravljeni. Zato ne pozabimo takoj pri vstopu v leto 1913, da vstopamo v sokolsko jubilejno leto. Vesela novica je to za nas, razglašajte jo z radostnim srcem, pridobivajte z njo Sokolstvu novih prijateljev — sami pa se zavedajte velikega dela, ki ga bo prineslo s seboj l. 1913. Šele na ta način bomo ob letu lahko s ponosom gledali nazaj na dni dela. Na zdar, slovenskemu jubilejnemu sokolskemu letu.

Društvene vesti.

Občni zbor Radovljiške podružnice Slovenskega planinskega društva, se vrši 23. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v prostorih „pri Kunstelju“ v Radovljici z običajnim dnevnim redom.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela za stanjol in svinčene zamaške K 23.84. Lepa vsota to. Prosimo, da se nabira to blago po celi domovini. Saj je vendar škoda, proč metati to, za kar se dobi denar, s katerim družba prekorišno razpolaga za blagobit našega naroda. V trnovski župni cerkvi v Ljubljani sta bili 27. t. m. 2 poroki in sicer g. knjigovodje Rudolfa Bunca z gdč. Marijo Bizjakovo, in g. avtovodje Fr. Cerarja z gdč. Heleno Bizjakovo. Od vsake dvojice je dobila družba dar 15 K. Iz takih porok si more obetati naš narod plemenitih otrok, ki bodo posnemali roditelje svoje in po njihovem srcu in umu pospeševali blagor svojega naroda. — V veseli družbi pri Lavričevih v Novi vasi se je nabralo za družbo sv. C. in M. K 26.77. C. M. podružnica v Kobaridu je poslala 5 K iz poravnave g. U. ca g. M. — C. M. podružnica v Mirnu pri Gorici je priredila 18. t. m. „Cvetlični večer“, kateri je donesel C. M. družbi lep gnoten dobiček K 137.19. Od te vsote je prebitka K 110, K 27.09 pa so nabrali gg. Joško Beltram, Doro Faganeli iz Mirna in Filip Pahor iz Vrtojbe Hvala nabiralcem in darovalcem!

Genik jedil in pijač

priporoča

Tiskarna „Sava“ v Kranju.

Odhod vlačov iz Kranja proti:

Jesenicam	7:49	9:56	12:29	4:32	7:27	10:50	10:50
Ljubljani	6:43	9:09	10:33	3:28	6:08	7:29	10:47
Trziču	7:53	—	12:23	4:38	—	7:40	—

Tiskarskega učenca

ki ima vsaj 2 razreda spodnje gimnazije, sprejme takoj
Tiskarna „Sava“ v Kranju.

Najboljši trbovljski premog

31

priporoča

F. BOLENZ V KRANJU

trgovina z železnino in špecerijo.

Harmonike

stare in nove, izdelane po najboljših mojstrih iz Koroške in Štajerske. Bolje je torej, da jih vsakdo naroči pri meni, mesto iz daljnega kraja, kjer si jih lahko pogleda in izbere.

Istotam se dobe tudi:

gramofoni, plošče in igle

Sprejem tudi
popravila harmonik in gramofonov.

Pavel Bizjak, star.

KRANJ, 102.

24—3

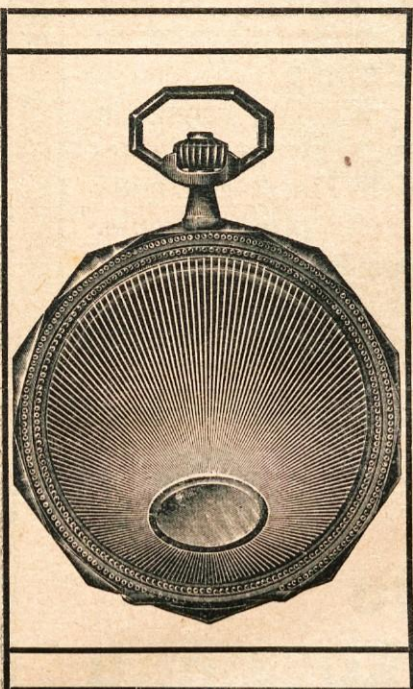
Išče se

priletnega oskrbnika

ki bi imel opravljati eventualno tudi lažja dela ter nadzorovati večje podjetje.

Služba stalna. — Plača po dogovoru.

Ponudbe je poslati na upravništvo „Sava“ v Kranju.

Ivan Levičnik
 urar in trgovec v Kranju.
 Velika zaloga
 Najcenejša prilika za nakup
birnanskih daril
 Cene brez konkurence.
 Postrežba
 solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

16 52-7

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

Vinska veletrgovina **Rudolf Kokalj, Kranj**

17-7

Priporočam svoja
 izvrstna, zjamčeno pristna
 dolenska, štajerska in istrijska
vina
 v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, vin v steklenicah in mineralnih voda.

Na debelo in drobno!

Priporoča se velezaloga

15-7

galanterijskega, norimberškega, modnega blaga in pletenin

A. Adamič, Kranj

Velika zaloga

posamenterije, konfekcije, perila, kravat, steznikov, klobukov, čepic, toaletnega blaga, bižuterije, kranjskik izdelkov, otročjih vozičkov, kovčegov, šolskih potrebščin, papirja i. t. d. Molitveniki, molek, venci, verižice in vse druge potrebščine za birmo.

Lastna izdelovalnica damskih pasov. Modni salon damskih klobukov i. t. d.

Postrežba točna in solidna. Cene najugodnejše!

Na debelo in drobno!

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otročjih vozičkov.**

Najraznovstnejše **špecerijsko blago.**

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže **Budjeviško pivo**
 ter pristna vina in dobro kuhinjo

4 52-7

Umetna gnojila

kakor

18-7

Tomaževa žindra, kajnit in kalijeva sol

prodaja po zelo nizkih cenah

vletrgovina z železnino in špecerijskim blagom

Merkur, Peter Majdič, Kranj

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4 3 / 0 / 4 0 / 0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad
 nad K 800.000.

Rezervni zaklad
 nad K 800.000.

7-7

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-7

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črno marmorirano Eschweger milo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

Pozor!

6-7

Podpisani se najudaneje priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi v izdelovanje

vsakovrstnih čevljev

najnovjše oblike po meri. Naroči se lahko tudi pismeno, če se naznani številko dolgosti in širjave. Lahko se pa pošlje tudi že rabljen čevljev. Vsako v moji delavnici izdelano obuvalec se prilega, je elegantno in trpežno. V zalogi pa imam tudi že

izdelane čevlje.

Cene nizke in točna postrežba. Naročnikom se stara obuvalec dobro in hitro popravijo.

Mnogo zahval. pisem na razpolago.

Ivan Potočnik
Glavni trg, Kranj.

Kavarna

Delikatese

Zajutrkovalnica

Zdravko Kranjc, Kranj

313-7

Naročila

po dnevni ceni, se že sprejemajo za

Velikonočno gnjat.

Veletrgovina J. & A. Majdič Kranj.

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznana najboljši dalmatinski portland cement

„Salona“

za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje.

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

12-7

Samo 1 teden!

Velika

prodaja ostankov!

Samo 1 teden!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju poprej C. Pleiweiss

10 4-7

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in najboljšega manufakturnega blaga.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-7

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.